

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képvis. van.

Monte-Carlo.

Folyik a játék. Töméntelen játékos üli körül a szerencse kerekeit s mohó vággyal lesi annak perdülését. Elfojtott remények, tervek töltik el a kebleket s minden ember a következő fordulótól várja szerencse csillagjának feltünéseit.

Uj esztendő van. Ujra elfordult egy esztendő és a politika nagy Monte-Carlójában ujra számtalan remény vált semmivé Jön ismét egy év, egy újabb forduló és a ki nem elégitettek, reményben csalatkozottak most ehez kötik reményeik megvalósulását. A magyar közéletben hozzászoktunk, hogy miként a magán életben az ujévi kivánságok leg-ritkább esetben valósulnak meg, ugy a politikában az ujévi óhajok is csak remények maradnak.

Számtalan kérdés marad az ujévre elintézetlenül. Az élet játékosai ezrével lesik az újabb forduló alakulását, reményeik megvalósulását. S miként a legnagyobb önuralmu játékosnak is árulóává válik a homlokán a forduló verejtékcsöp. ugy társadalmi életünkben is lépten-nyomon szemünkbe ötlik valamely eltitkolt nyomoruság. A mai viszonyoktól agyonsanyargatott társadalmi osztályok,

az elhanyagolt régi közgazdasági bajok türelmetlenül várják az ujesztendőt, melyben hátha minden másképpen lesz. Egy nemzet nem egy fő, melynek boldogsága saját tettei nyomán fakad. Milliók alkotják az államot, különböző érzésű, vágyu, törekvésű emberek, kiknek átlagos boldogságára legkülönfélébb tényezők vannak befolyással. Rosszul igazgatott azon állam, melyben a különféle érdekek összeegyeztetésénél, egyeseknek mások fölött előnyöket biztosítanak, melyben a kötelességek elosztásánál nem az igazság, hanem bizonyos társadalmi osztályok érdekének szolgálata játszik főszerepet. Az ilyen országban nem állhat meg a normális fejlődés, mert gyengeségek támadnak, melyek azután az összeségre is kihatnak.

Magyarországon pedig hosszú idők politikája közjogi vitákban, régi előjogok, gazdasági előnyök merev védelmében merült ki. Az igazságos követelések nem érvényesülhettek, az ipar, kereskedelmi haladást lehetővé tévő törekvések következetesen kudarcot vallottak. Természetes következménnyel állnak akkor szemben, mikor hazánk kulturális, jóléti hátramaradottságán csodálkozunk,

A teherviselés arányos elosztása, a

fejlődő és későbbben nagy nemzet gazdasági erőt képviselő tényezőknek, az iparnak és kereskedelemnek pártolása, képeznék mint annyiszor az új esztendő programját. Hozzájuk csatlakozik a szocialis alkotások sürgőssége, a közoktatás fejlesztésének szüksége, a közigazgatás reformjának mind égetőbbé váló kérdése és azon számtalan kérdés, mely lépten-nyomon elének tárul s már oly régen kopogtat a törvényhozás kapuján.

Szabadelvű, magát munkapártinak nevező kormányunk van, mely mindezen kérdések megoldásának ígéretével nyerte meg az ország bizalmát. Még csak kevés idő telt el — még nem lehetett. Ezért nem adjuk fel a reményt, hogy egyszer megvalósulnak a nemzet vágyai és az élet nagy játékasztalánál nem csalódott, remény veszett játékosok, hanem végrevalahára kielégített emberek ülnek.

S.

Olvásóinknak és munkatársainknak ezuton is boldog ujévi ünnepeket kíván a szerkesztőség.

TÁRCA.

Az új királyi tanácsoshoz.

Mondd, tán nincsenek irigyeid?
Akad keresetlen is vagy kettő (?)
Jól vagy rosszul végzed ügyeid,
Elég akad békétlenkedő.
Rég érdemlett kitüntetés ért,
Szívből gratulálunk neked mi!
Közérdeknek hozott munkáért.
Ily jutalmat nem kap mindenki.

Bár soknak szálla lesz szemében,
Élvezd Te meglegedetten,
Legyenek irigyeid, sokan,
Az boldog, kinek sok irigye van!

Chasene.

Bevezetés.

Megírom ezt is. Hisz minden tisztességes kis férctmü megkívánja, hogy bevezetése legyen. És bevezetést mily könnyű írni! Ide írhatnék

bármit, kiirhatnám egy régi naptárból az évi vásárok jegyzékét és nem volna baj, mert a bevezetést minden századik ember olvassa el, a bevezetés *nem-olvasók*, tehát határozottan többségben vannak. Magát a művet megírni azonban nem kutya. Legfeljebb az írója az. De ez is feltűnő: miért mondják „nem kutya”? Ha valaki egy nehéz dolgot elvégez, azt mondja: *nem kutya!* Ha egy gazdag elberről beszél, mindég van valaki, aki egy kevésbé gazdag, de mammonnal szintén bőven ellátott urat tud és hozzá teszi: *ez se kutya!* Sőt ezt az u. n. kiszólást én is annyira megszoktam, hogy feltétlen felkiáltok: *nem kutya!* ha macskát látok.

De nem akarok filozofálni, különösen a bevezetésben, a kutya sem lesz elbeszélésem témája. Épen ezért bucsut intve a sintérnek, áttérek az

I. fejezet re.

Szobámban ültem. Kint csikorgó hideg van. Ablakom alatt vigan dudál a portugál... akarom mondani a telefont, melyből a szirénhangokat a metsző hideg északi szél csalogatja ki. Kályhámban vigan pattog a tűz, kellemes meleget árasztva szét a szobában... így írnam, ha téli hangulatot festenek. Ez is az, de milyen? A kályha (vaskályha) pattog a hidegtől és bátran bevállna jégsekre nynek. Egy darabig azon gon-

dolkoztam, hogy hol van hidegebb: itt-e, vagy kint?

Időnkint meggyújtottam egy-egy „Club” cigaretta papirost és ennél melengettem kezeimet.

— Hej! Gyerünk tanulni! sóhajtottam. (Mindég sóhajtok, ha tanulni kell.) Holnap szándékozom kolognálni a jó öreg *Strauss* bácsinál, „Kelet-ismé”-ből. Az aljas célokra elkészített papirok között ráakadtam a Keletisme-jegyzet egy foszlányára.

II. fejezet.

Leültem tanulni. A nemes tudományból megtanultam (recte elcsalált volna tanulnom), hogy: ha egy albán elcsalbit egy leányt, mivel büntetik, hogy honfitársai megincselik, (a lincselőttem is kedves fogalom „ó”-vel írva), hogy Szalonikiben már szódagyár is van, hogy a törökök milyen alakú görög szappant használnak, mily felírásokkal, hogy ezen szappan oly tökéletes gyártmány, hogy például a nyolcszögletes darab megtartja alakját, (valószínűleg, mert nem használják. Talán drágakőnek tekintik, vagy mint krumpli-cukor csemegét élvezik), hogy a *Fratelli Allatini* chrómbaritjodicum bromátvassul fátterricum bányát fedeztek fel, hogy a mohamedán sört iszik, mert kenyeret eszik, (tekintettel az árpa sokoldalúságára), stb.

EISLER KÁROLY utóda
divatáruháza Nyiregyháza.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy elődöm,
Eisler Károly ur tevékenységével

nagy karácsonyi vásárt rendezek, mely alkalommal az összes ajándéknak alkalmas cikkeket félárban árusítom el, a miről kérem a n. é. közönséget minden vételkényszer nélkül meggyőződni.

Kiváló tisztelettel **EISLER KÁROLY utóda.**
Kézimunkák félárban. — Tiszta selyem Blusoknak 10 K drbjá.

A méhtenyésztés közgazdasági jelentőségéről.

Ósidóktól fogva házi állatává szegődött az embernek a mézelő méh. Mihamar felismerték a különböző népek a méhtenyésztés hasznát és fontosságát s ennek tulajdonítható, hogy mint kis mezőgazdasági ág oly gyorsan elterjedt.

Keressük fel családi otthonában ez igénytelennek látszó kis bogarat, részint, hogy tanuljunk tőle, mert, mint Mailhac mondja — mindig hasznos dolog az állatokat abban, a miben értelmet mutatnak, utánozni. Másrészt pedig, mivel nemzeti vagyunk nem csekély s nem megvetendő tőkét birjuk benne: ismerkedjünk meg vele közelebbről és igyekezzünk a helyes okszerű méhészkedést elsajátítani. Ne rettensen vissza senkit az a tudat, hogy a méh szurásával hébe-korban esetleg kellemetlenséget okoz, mert az ellen védekezhetünk; különben is, mint minden munkának, úgy a méhészkedésnek is bár keserű a gyökere, de édes a gyümölcse. Ha a méhtenyésztés ezzel a kis kellemetlenséggel nem járna, akkor bizonyára minden ház udvarán volna méhes, a melyben félelem nélkül foglalkoznának üres óráiban minden gazda; míg így sokak előtt az előnyök eltörpülnek s csupán előítéletekből és hagyományos szokás szerint sok ember valósággal retteg tőle s számúzi köréből. Pedig a méh az iránta érdeklődőket úgy lebilincseli, mint a mágnes a közelében levő vasat, hogy magához vonzza.

A régi rómaiaknál úgy a gazdagok palotái, mint a szegények kunyhói közelében ott diszlett a méhes. Nálunk jelesen a XIV—XVII. században, a mikor is vagyont képviselt egy-egy méhállomány, helyet adtak neki egyaránt földesurak és jobbágyaik. Miért ne honolhatna kerteinkben most a XX. században, melyet a haladás és felvilágosodás századának szoktak nevezni, miért nincs minden udvaron a baromfi és sertés mellett egy kis méhes, egy méhköpu, mely nemcsak jelképe, de szerzője az egyesült erő-, házi béke-, szerencse-, jólét- stbnek?

Méhészettel társadalmunk minden rétege haszonnal foglalkozhatik, mely nyilvánulhat szórakozás-, kellemes időtöltés-, kísérletezés-, vagy főleg keresetképpen s mindezek mögött ott áll az anyagi és erkölcsi haszon.

Az apis mellifica, mint neve is mutatja mézelő, az az mézgyűjtő. Hivatva van a virágból a nektárt, mézet összegyűjteni. Ha ez a kis rovar nem lenne, reánk nézve hasznavehetetlen volna a természet eme valóban kedves áldása s talán a költő sem tudta volna méltóan a csók édességét mihez hasonlítani.

Már a legrégebb időtől fogva az egyes népek a mézet különböző célokra használták fel. A papyrusokon, mint gyógyszer van feljegyezve Plinius még a halál ellen is hasznosnak vélte. Ez képezte az újszülött első táplálékát, lakomákon ezzel kedveskedtek a vendégeknek, ajándékba adták, kereskedtek vele. Bor javítására, ételek és szeszes italok készítésére, gyü-

Attértem a rokoni kérdésre, az állattenyésztésre. Épen azon tanakodtam — pedig sohasem készültem az országos statisztikai hivatalhoz alkalmazottnak — (mert egy ottani hivatalnok barátom megörült, mert megkellelt olvasnia és kiszámítania, hogy a pesti lakosok közül ki ő meg átlag percenkint több poloskát: a férfi-e, avagy a nő, három éves korától harmincig, vagy harminctől ötvenötig?)

Tehát nem tudtam megérteni, hogy miért kell tudnom, hogy *Kücsük* — *Csekmedzsében* vagy *Zibefcsében* több-e a szamar és bivaly? Ezen és a cserebogarak hallhatatlanságán gondolkozva elhatározta a sors, hogy megtörténjék a

III. fejezet,

melynek folyamán belépett Grünhutlőcelachbambergrótmázhál Izor Mária Aladár barátom. — Szervusz! szóló lihegve és végigvágta magát a diványomon.

— Szervusz — szólék. Nem vártalak. De épen jókor jössz! A neved maga elég egy fejezetre.

És megszólalt Grünhutlőcelachbambergrótmázhál barátom:

— Pihenj! Óh pihenj, a hideg eltérésének nemes bajnoka. Vagy tanulj. Én addig alszom, s ha felébredtem:

(Folyt. köv.)

mölcsre stb. használták s isteneiknek mézet adtak Pythagoras és tanítványai egészségüket s hosszú életüket a mézzel való táplálkozásnak tulajdonították.

A méz ma is hivatalos gyógyszerünk. A mézeskalácsosok, cukrászok, likörgyárosok, gyümölcsfélék befőzésével foglalkozók dolgozzák fel nagyban. Azon kívül bort, sört, ecetet stb. készítenek belőle s cukor helyett a háztartásban bármire használható.

Összetételét tekintve a méz több szerves, főképp pedig több cukornémü s e mellett kevés szervetlen anyagnak elege. Haenle nagyszámú vizsgálatai szerint a valódi méz cukortartalma átlag 79% s ebből szőlőcukor 42%, gyümölcscukor 35%, nádcukor 2%. Víz tartalma 20%, a nitrogénfélékké pedig 1%.

A viaszt is a méh szolgáltatja, hogy úgy mondjam, izadja ki s már a régi görögök orvosi szerek készítésére használták. Készítettek belőle fáklyát, írásra szánt táblát, gyertyát stb. és különböző ipari és művészeti célokra dolgozták fel.

A viasz ma is gyógyszerünk közt szerepel Fontos szerepet játszott régente a világításban (viaszgyertya); manapság is találhatjuk oltárainkon. Nagyban a szövőgyárakban, művirágok készítésére, festmények, szobrok, bőr, fa bevonására, viaszos vászon, viaszpapír, festék készítésére, utánzásra stb. dolgozzák fel.

Összetételét tekintve, közönbös zsirnémü anyag.

Hogy a méz és viasz mennyire világkereskedelmi s ezzel közvagyonosodási tényezőnk, bizonyítják statisztikai adatok!

A Bánságnak 1787-ben a méh 4 millió korona hasznót gyűjtött.

Hazánkból 1790-ben egyedül Fiume közvetítésével 393,334 K. értékű méhtermék ment ki külföldre.

1796-ban már 1,417.792 K. folyt be hozzánk ugyancsak külföldről méz- és viaszért.

Erdélynek 1800-ban a méhészet 3,773,728 koronát jövedelmezett.

Kovács Antal országos méhészeti felügyelő „Magyarország” méhészetének állapotát 1887—1903-ig feltüntető statisztikai táblázatából az 1900 évit veszem. Ekkor ugyanis 12.044 községben 656.280 méhcsalád volt, mely 38.540 mm. mézet termet 3,237.360 K. értékben. A viaszhozam 292,900 kgr. volt értéke: 585.800 K. Az összes méhtermékek (méz és viasz) értéke tehát 3,823.160 K.-t tett ki. (A méz minja 84 K., a viasz kgrja pedig 2 koronának van felvéve.)

Ebből kivételre került 12.257 mm. méz, értéke: 1.005.074 K. s 3634 mm. viasz 1,090.200 korona értékben. Tehát a méhtermékekért külföldről 2,095.274 korona folyt be, azaz ennyivel lettünk gazdagabbak. De az ugyanez évben behozott méhtermékekért 432.304 Korona ment ki.

Levonva a behozatalt a kivitelből, nemzetgazdasági haszonként 1900 ban 1,662.970 kor. folyt be tiszta jövedelemként más országokból méz és viaszért.

Most vegyük közelebbről és pedig kicsinyben a méh jövedelmezőségét! Kiszely Ede szerint három méhcsalád okszerűen kezelve egy hold szántóföldnek megfelelő hasznót hoz.

Nézzük mennyiben felel meg ez az állítás a valóságnak! Egy méhcsalád évente 12—25 kgr. mézet ad, mely kgrként eladva (70—120 fill.) megér 8—30 K.-t. E szerint tehát három méhcsalád 24—90 korona hasznót hozhat csupán mézből de e mellett a viaszhozam és raj adás is számításba kell hogy jöjjön.

Íme láttuk számokban, hogy a méhészet igenis számottevő ága nemzetgazdaságunknak s főképp, ha meggondoljuk, a kis iparos a reá nehezedett terhek elviselésében és háztartásában mily szépen felhasználhatja a méhek által hajtott hasznót, érthetővé válnak előtünk Tormay Bélának szavai, a ki azt mondja: „A méhtenyésztés azon tenyésztési ágazat, melyet minden kert birtokában levő falusi ember üzhet, mely kevés befektetés és nem terhes munka mellett a vele foglalkozóknak számottevő jövedelmet hoz.”

Nagy hasznunkra van még a méh általi is, hogy a virágok termékenyítésénél közreműködik. Ugyanis, a mint a méh egyik virágról a másikra száll s méz után kutat, a hátával ledörzsölt s ráhullott himport széthurcolja s így keresztelve beporozza, megtermékenyíti az

egyes virágokat más egyedek himporával. Ennek pedig a növények életében ép oly nagy hordereje van, mint az állatoknál a vérfrissítésnek. Mert bebizonyított tény, hogy a virág saját himporától nem termékenyül meg, vagy ha megis termékenyül, kevés és legtöbbször csenevész magot hoz, a melyből satnya utód lesz.

A méhészettel való foglalkozásnak, mint már említettem erkölcsnemesítő hatása is van. „Olyan aranybánya ez, melyet, ha értelemmel és szorgalommal művelsz, erkölcsileg nemesedel, anyagilag pedig gyarapodol” — mondja Grand Miklós.

Ha csak futólag belepillantunk a méhek társadalmába, szebbnél-szebb dolgok, újabb és vonzóbb képek kötik le figyelmünket! Minden egyes méhcsalád valóságos államot képez, melynek feje, hogy úgy mondjam lelke az anya, a méhkirálynő, mert ettől veszi származását az új anya, dolgozó méh, here egyaránt. Oly szoros és benső tehát a viszony az anya és munkások közt, mint a milyen az emberi ész által alkotott államformák egyikében sincs meg, köztük lehet mondani, teljes egyenlőség és testvériség uralkodik, mindenik méh önként teljesíti kötelességét s ezt kitüntetéssel nem honorálják, mert ők bizonyára azt tartják, hogy a kötelességteljesítés nem érdem, a mi igaz is.

Meglepő és utánzásra méltó az a munka, az a tevékeny fáradozás, melyet e kis rovar kifejt, nem önmaga, hanem egy nemes cél, a társadalom, a közjó érdekében. Fáradozása, munkaszeretete nem ismer határt! Alig várja, hogy pirkadjon a regg s már a virágon van, hogy lecsókolja róla s kiszivja belőle a méz-édes nedűt. Rövid idő múlva megterhelve hazamegy, hogy ismét munkához lásson s ez így tart a késő esti szürkületig.

A vitézségnek, bátorságnak, hon- és családi tüzhely szeretetének megragadó képét látjuk a méhnél. Sötér Kálmán szerint legmagasztosabb symboluma a hazaszeretetnek, családi összetartásnak a kis méh.

Kondrács Agoston.

Kifogyhatatlan rovat.

Hej be jó idő jár
Járdakra, ászfótra,
Igy oszt nem esik kár
Házi úr s boltosba.

A sok négy koronát
Megspóroljuk sokan
Ejjen mondjuk s vivát!
Igy élünk nyugodtan.

Szegény rendőr sem jár
Házról-házra irni
Kiben esik mily kár
Mert meg kell büntetni.

Nyugodtan ünnepel,
Kapitány s alispán
Gazda s boltos örömmel
Jó újévet kíván!

Le az álarccal.

Egy budapesti lap — hogy miért? — leközölte az ország nagyobb városaiban levő kongregációs urakat. Hogy ezzel micsoda célt akart elérni: azt talán ők maguk sem tudják. Elég az hozzá, hogy nagy berzenkedéssel adják tudtul nyájas olvasóiknak, hogy... ezek a tekintélyes férfiak ime: kongregációsok.

A nagy nyilvánosságnak jobb szolgálatot is tehetne az a lap. Azt úgy is tudják, hogy az illetők tisztességes uri emberek. De közölje le a szabadkőműves atyafiak névsorát. Ezzel többet érne el, mert felnyitná az egész közönség szeméit, s tudnók, hogy kikkel van dolgunk. Vagy talán éppen azért titkolóznak, s rendelnek meg — a megbélyegzést célzólag — olyan cikkeket, melyek az ő malmukra akarnák hajtani a vizet.

Csak elő sötétség lovagjai!

A kongregációsok nem félnek magukról megvallani hogy kik! De vajjon mondhatjuk-e ugyanezt önmagukról; drága testvérek?

Le az álarccal!

Ésbe kaptak.

Most tűnik csak ki: milyen szükséges volt felszólalnunk a piac kérdésben! Derék iparo-

saink, kiket orruknál fogva akart vezetni egy kis töredék: menten felvilágosodott, s átlátott a szitán.

Most aztán szervezkednek, gyűléseznek, mozgolódnak, aláírásokat gyűjtenek, szóval: érdekeik megvédésére minden követ megmozgatnak. Így is van ez rendjén! Az ő joguk, ahhoz, hogy visszakérüljenek a Kossuth-térre: elvitázhatatlan! Ehhez szó nem fér!

De még azoknak is be kell látniok ezt, akik ez időszerint nem látnak tovább az orruknál! Mert mi emeli a forgalmat? A napi piac? — Nem! Az idegenek! Azok pedig nem só... és mi egyebekért jönnek be hanem éppen az iparosokért.

Tehát!? Az a fő, hogy őket minél közelebb kapják és minél inkább nyílt helyen! Ezért kell, kell és nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy... kell az iparosoknak visszakérülni a Kossuth-térre!

Fekete kéz!

Valakinek nagyon fáj valami! Nagyon fáj! Hogy ki merték kezdeni az ő homályos, tisztának semmiképp sem nevezhető ténykedését. Igazolni nem tudja magát! Mit tesz hát? ... Tisztességes ember azt hinné, hogy ilyen körülmények között: — vissza vonul, s — hallgat.

Dehogy is hallgat! Sőt! Veri a mellét, s még arra is képes, hogy leleplezőjét „bojkottal” akarja elnémitani. Igájába fog sokakat; olyanokat, akik — ha tudnák kivel fognak kezét (néhányik közbe vakar is!) — hihető, hogy felmondanák a barátságot.

Kis játékaikat hadd játssza! Előbb-utóbb megéri azt, hogy a világos, azaz felnyílt szemek számon kéri sáfarkodását. S akkor mitévő lesz? Hová fordul? *Testvériség* ide, *testvériség* oda: egy sem fogja magát vele bepiszkolni. Mert... volt egyszer itt Nyiregyházán egy tornatanár: akit nem tudott elbódítani ő kigyelme, s az utca szerte elmesélte a „derék, becsületes, erkölcsi alapon álló férfiú”... több rendbeli „becsületes” (Szépen becsületes.) *újságleit.*

Azért hallgat, s csak titokban áskálódik, mozgat meg minden követ ez a „testvéreimhez” méltó testvér.

S még azt hiszi, hogy ellenőrző szem nincs!

De van! És lesz! Nemcsak az ő számára, hanem minden hasonzerű, s vele egy követ fuvó (tisztélet azoknak, kiket elvakított) ... alakoknak.

Mi az igazság?

A „Szabolcsvármegye” 278. számában „Mi az igazság” c. alatt egy cikk jelent meg, melyben az igazságnak nyakát tekeri.

Mivel a „Szabolcsvármegye” szerkesztőségében dr. Friedmann Ernő, dr. Lembergerné unokaöccse helyet foglal, azon organumot e piszkos ügyben bírónak, vagy elfogulatlan hirdónak nem fogadhatom el. De el nem fogadhatja a t. közvélemény sem, mert a sugalmazott cikknek „lólába” minden sorban kitűnik. Hogy is kezdi cikkirő? Hogy a rabbi nem pofozott, nem botolt? Hisz hivi előtt beösmerte. Csak mikor hallotta, hogy az ügy a bírósághoz, kellő elbírálás céljából, beadatott, elfogta a gyávaság és a dolgot szépítgetni kezdé.

Cikkirő úr közleményében, többi között s a rabbira vonatkozva, azt írja: „a kerület egy mélyenjáró tudóst és hazafias magyar rabbit a hitközség rabbi székébe ültetett.” Hogy mi az, egy mélyenjáró tudós? Mi, kik beszédeit több ízben hallottuk, csak alacsony gondolatokat hallottunk tőle. És hogy mennyire hazafias magyar? abból tűnik ki, I. hogy az izr. iskolában a tanítás előtti és utáni imákat, melyeket

* Úgy látszik, Önök a vidéken még nem ismerik ennek a doktorátusnak a történetét, de mi annál inkább. T. i. az illetőt már el is ítélték a „dr.” cím bitórlásáért. Tehát ő nem dr. Nem is volt.

eddig a tanítványok magyarul mondtak el, eltiltani akarta és ennek megvalósulása csak Deutsch úr ellenállásán mulott. II. A hitközségi ügykezelést jargon nyelven akarta vezetetni: gondolván ily módon port hinthet azok szemébe, kik a „mély tudós” valóságát alaposan ki fogásolják. Nem gondolván, hogy a „wasser polaken” is magyarul vezetik az ügykezelést. S így cselekedvén mint Ézsau, ki atyját megkérde. kell-e a szalma és sóból tizedet adni.

Cikkirő úr kérdezi, felvevén az ártatlanság álarcát: „képzelted oh nyájas olvasó, micsoda élet van most Nyirbátor berkein.” Minden tisztességes ember botránynak tartja Lembergernek ezen, akrobatához illő cselekményét. „Gonosz ember vagy, mond szent Tóránk, ha fölmereszed embertársad ellen kezéd emelni, még ha nem is bántalmazod.” Csodálják, hogy a *Schulchan orech* alapján állani akaró izr. anyahitközség egy napig is tűr ilyen rabbit!

Cikkirő úr azt írja: „az anyahitközség egyik alkalmazottja tiszteletlenül viselkedett a rabbival szemben. A rabbi természetesen a megérdemelt dorgatóriumban részesítette a magáról megfélekedett urat.” Cikkirő úr bizonyosan nem tudja, hogy ki az a Deutsch József? Az 1907. évi XXVII. t. c. 1. §-ának értelmében köztisztviselő. A miniszter által megerősített rabbi helyettes anyakönyvvezető. Lembergernek nagybátya és 56 éves öreg úr, ki már 20 éven keresztül helyben működik és működése minden téren kifogástalan. S hogy uri ember, bizonyítja, hogy a helybeli kaszinónak könyvtárnoka. Az egész város művelt és előzékeny uri embernek ösméri. Hogy merte ily emberről leírni, hogy „a rabbival szemben tiszteletlenül viselkedett?” Mikor épp ellenkezője az igaz. A rabbi uri házban: a hitközségi elnök házában, ahova Deutsch hivatalos minőségben jöven, minden ok nélkül neki támadt. Különben Deutsch a rabbival már hónapok óta nem beszél és ennek dacára sértegette és öklével arcul ütötte nevezettét.

Ha az épp jelenlevő egyházi meg nem fogja a rabbit, nem egyet, de isten tudja hányat ütött volna. Tehát ez cikkirő szerint „megérdemelt dorgatóriumban részesítés?” Különben az orvosi látlevél az illetékes bírósághoz beadatott és annak ítélet hozatala előtt nem akarok e tárgyban bővebben terjeszkedni.

Utolsó kikezdésében a közíg. bizottságot is akarja cikkirő félre vezetni. Más célja ennek nem is lehet. Mert ha cikkirő annyira szívéen hordja azt: „nehogy megtörténhessen, hogy a sötétség lovagjai tort ülhessenek a haladás ragyogó szellemének bukásán”, adja kedv. rokonának, a „mélytudós” dr. Lembergernek következő tanácsokat:

1. §. Hogy mint orth. rabbi, szerezzé meg az orth. rabbikat illető képesítést, t. i. három orth. rabbittól a *Hatorakat*.

2. §. Hiveneinek azon részét, kik naponként templomban imádkoznak, ne üzze ki magaviseletével a templomból.

3. §. Igyekezék dr. Lemberger, hogy a nyilvános istentiszteletnél szükséges — tán erre emlékezni fog még cikkirő úr — 10 felnőtt „barmierve” ember között, mint rabbi 10-dik lehessen, mert nemde furcsának tartja cikkirő is, hogy a rabbit a 10 közzé nem lehet számitani.

4. §. Doctorátusát pedig nostrificáltassa.

5. §. Szerezzé meg magának a teljes congruára való jogosultságot.

6. §. És mint dr. rabbi illő tán, hogy érettségét is szerezzén magának.

7. §. Azon időt, melyet ő boszuállási gyakorlatokra szentel, szentelje egy kis uri modor szerzésére.

8. §. Mint rabbi, tanulja a *Jore deat*, mert abban gyengébb a gyengéknél.

9. §. A *Schulchan orech* is forgassa, hogy abból megtudhassa, mit szabad szombaton és mit nem. Ezzel a rabbi, ő kigyelme, nincs tisztába.

10. §. Végül a *Hilchot derech eret-ből* — erkölcsstanból — mely dr. Lembergernek terra

incognita is vehet leckét, mert uri házban botránynál csinálni, verekedni, egy öreg embert megverni, tisztességes emberhez nem illő.

Ha kedv. rokona fenti primitív követelményeknek eleget fog tenni és mi „Wasser polaken” ezt látni fogjuk, akkor Nyirbátor berkein a zsidó híveknek lesznek oly lelkipásztoraik, kik megérdemlik a rabbi címet.

Nyirbátor, 1910. december hó 21.

K. J.

Kapható Nyiregyházán:
Hibján Sámuel Utóda és Hoffmann Adolf cégeknél.

TANÜGY.

Az öreg tanító sorsa. Szikszay Albert rév-aranyosi ref. tanítóval öregségére mostohán bánt el a sors. A sorsot ezuttal saját egyháza képviseli, mely tanítójának több mint másfél év óta nem ad fizetést. Ezen idő alatt a tanító családjával együtt a legnagyobb nélkülözéseknek volt kitéve, sőt vallomása szerint legutóbb is egy 3 éves kis lánykaja az éhségtől és hidegtől elalélt s csak a szomszéd, aki egy kis fát és tejet adott nekik, térítette eszméletre. Ilyen körülmények között érte az egyébként is munkaképtelen tanítót a nyugdíjazás, mely a lakás elhagyásával is jár. Az 51 korona havi nyugdíjból 30 koronát fizet egy jól tanuló fia tanítatásáért, 15 koronát levon az adóhivatal nyugdíjilletményre s így a *héttagu* családnak havi 6 (hat) koronából kell megélnie. Ugy tudjuk, a közigazgatás és a tanügyi hatóság megtette amit tehetett, hogy Szikszay legalább jogos illetményeit megkaphassa s csak az egyházközsége nyújtja még tovább a szerencsétlen, csálados tanító szenvedéseit.

A „Szabolcs” és a tanítók. Tekintettel egyre szaporodó tanító előfizetőinkre, elhatároztuk, hogy a Szabolcsvármegyei tanítóknak a lapot feleáron, vagyis egész évre 4, félévre 2 koronáért adjuk. A kiadóhivatal, hová az előfizetés küldendő, Széchenyi (Vasut) utca 27. szám alatt van.

Református szülőktől vesszük a panaszt, hogy a ref. iskolából a Kálvin-térre kitóduló kis gyermekereget állandóan életveszedelem fenyegeti. Ugyanis a kijáratnál szemben levő park ajtója 3 év óta összezsuzott tagokkal oda van támasztva a bejáró cölöpjéhez s ha valaki hozzáér, a nehéz ajtó egyenesen ráesik. A hatóság ezt a régi szépséghibát már megszokta s különös figyelemben csak akkor fogja részesíteni, ha valamelyik apró református egyszer megnyomortva kerül ki a roncsok alul.

Hír Ibrányból. Hornyik János ibrányi ref. tanító alaposan hozzáfogott az analfabéta tanfolyam szervezéséhez és egyáltalán a felnőttek oktatásához. Sikerült összetoboroznia a község irástudatlanait, akikből irástudó, majdan szavazóképes polgárokat nevel a hazának. Templokozás után pedig, ahelyett, hogy a korcsmába mennének a felnőttek, ezután az iskolában gyülekeznek, ahol Hornyik János ismeretter-

Női kézmunkák.

Karácsonyi ajándéktárgyak:
Női kézitáskák, szörme áruk,
nyakkendők, zsebkendők, disz-

kötények, illatszerek és minden
e szakba vágó cikkek olcsó
szabott árak mellett kaphatók:

Valódi amerikai sárcipők.

Kohn Ignácz

:: férfi-divat és rövidáru üzletében. ::

jesztő felolvasásokat fog tartani. A dicsérendő példa remélhetőleg számos követőre talál a vármegyében.

Tanítók figyelmébe. Homér Imre hatházrendőrségi főnökhelyettes „A kivándorlásra vonatkozó törvényes jogszabályok kézikönyve” címen hasznos könyvet írt, melyben közli és magyarázatokkal megvilágítja a kivándorlásról szóló 909. évi II. t.-cikket, foglalkozik a kivándorlók felismerésével, a kivándorlás korlátozásával, ellenőrzésével, a tilos utvonallakkal, a szállító hajóstársaságok szerződéseivel, jogaival, kötelelességeivel, a kivándorlási irodák szervezetével, a határrendőrség szervezetével stb., stb. A vall. és közokt. miniszter „kivánatos”-nak tartja, hogy a könyv tartalmavai a tanítók minél nagyobb számban megismerkedjenek. Megrendelhető Toldi Lajosnál Budapesten, II. ker. Fő-u. 2. sz. a. 5. koronáért.

Új év — új élet.

Év mulik evre,
Száll-száll az idő,
Mint madár, amely
Vissza sohse jő.

Minden újévtől
Új éltet várunk
S minden ó-évben
Összedől várunk.

Időnként felcseng:
„Boldog új évet!”
S holdogtalanul
Mulik az élet.

Mulnak az évek,
Hamar letelnek,
De nem a bajok,
Nem a keservek.

Állna meg inkább
Időnk kereke
S gondunk, keservünk
Peregne le!

Kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy a hátralékos díjakat beküldeni, azaz előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

Hirek.

Naptár.

1910. december.

31. Nyomdászok „Szilveszter-estélye” a Royal étteremben.

1911. január.

1. Ref. egyház táncmulatsága (Nagykálló).
7. Nőegyleti bál (Korona).
15. Tűzoltó estély (Kisvárd).

— **Küldöttség a polgármesternél.** Száz meg száz üdvözlő level, távirat, deputatio tesz tanubizonyosságot arról, hogy Nyiregyháza r. t. város polgármesterét méltán érte a királyi kitüntetés. A nyiregyházi ipartestületi hitelszövetkezet igazgatósága e hó 29-én d. e. 3/4 12 órakor felkereste az ünnepeket, hogy megragadja az alkalmat leróni hódoló tiszteletét, nagyrabecsülését elnöke iránt, ki nemcsak sokszor hathatós pártfogásban részesítette a gyorsan fejlődő szövetkezetet, de a jövőre való nézve is biztosította az igazgatóságot a legmesszebb menő jóakaratóról, támogatásáról.

— **Kinevezés.** Zoltán Béla joggyakornokot a debreceni királyi ítélőtábla elnöke a nyiregyházi királyi törvényszékhez szolgáltatással be rendelte s egyben mint segélydíjast rendes joggyakornoki minőségben kinevezte.

— **Luteránusok istentisztelete.** Ó.év estéjén délután 4 órakor tótul szónokol Geduly, 6 órakor magyarul Paulik. Újév napján reggel 7 órakor magyarul úrvacsorát oszt Fábry, tótul szónokol Ligeti, magyarul Harsányi István missiói lelkész. Vízkeresztkor reggel 7 órakor tót úrvacsorát oszt Geduly, tótul szónokol Fábry, magyarul Vietórisz László hitjelölt. Ugyancsak

vízkeresztkor d. e. 10 órakor Kisvárdán istentiszteletet tart és úrvacsorát oszt Harsányi missiói lelkész és Paulik. Közli Paulik János, e. igazgató lelkész.

— **A nőegylet bálja.** Alig pár nap választ el a Jótékony Nőegylet báljától, melyre — az előjelekből következtetve — az egész városunk előkelő közömege nagyban készül. Régi hagyományok kapcsolatosak ezzel a bállal. Az egyetlen kimondott bál, mert a többi táncmulatság tényleg csak táncmulatság. Noha nem kell a bálnak reklámot csapni, mégis föl hívjuk közönségünk figyelmét a Nőegylet báljára, mert eltekintve mindentől: a részvétellel még a jótékony célt is szolgáljuk.

— **Nyilvános köszönet.** A Nyiregyházi Kölcsönös Segélyző-Egylet mint Szövetkezet a tanyai iskolákban létesítendő népkönyvtárak részére 25 koronát adományozott. Fogadja érte hálás köszönetünket, *Az ág, ev. Iskolaszék.*

— **Iparosaink kitüntetése.** A lezajlott kiállítás sok olyan nevet vetett föl, amelyet eddig csak épen hangzása után ismert közönségünk. Jól esik mindenkor, ha ilyen esettel foglalkozhatunk, épen azért adunk hírt róla, hogy érdemes iparosaink közül Lakatos Lajos és Tárcazy Endre most kapták meg az „Országos Iparegyesülettől” (az ezüst éremmel kapcsolatos) diszoklevelet, melynek tanúsága szerint őket, mint leginkább reászolgáltakat maga az országos egyesület is méltónak tartotta a kiemelésre.

— **Új anyakönyvvezető.** Vincze Titusz tanitót Vay Tibor gróf főispán a pazonyi anyakönyvvezető hivatalhoz helyettesi teendővel bizta meg.

— **Nyilvános köszönet.** A Nyiregyházi Kölcsönös Segélyző Egylet mint Szövetkezet az „Eötvös-alap” részére 20 koronát adományozott. A szives adományért hálás köszönetét nyilvánítja *Kubacska István*, elnök.

— **Eljegyzés.** Vervölgyi Veszprémy Zoltán dr., vérvölgyi Veszprémy István takarékpénztári igazgató, ügyvéd és földbirtokos és neje gyertyánosi Kontz Klára fia jegyet váltott piskárkosi és királydaróczi Szilágyi Lillykével, özv. piskárkosi és királydaróczi Szilágyi Jenőné szül. érendrédi. csokaji és dengelegyi Fényes Ilona leányával, Berettyóújfaluban, 1910. dec. hó 25 én.

— **Népszámlálás.** 1911. január 1 és 10-ike közötti időben népszámlálás lesz.

Minden honpolgárnak kötelessége, hogy a népszámlálás minél pontosabb eszközölhetése végett ahoz segédkezet nyújtson, a számláló biztosokat nehéz munkájukban támogassa, hogy ekként a népszámlálás adataiból tisztán láthassuk hazánk népességi, gazdasági, közművelődési viszonyait s ezt a sokszor kételkedő külföldnek is bebizonyíthassuk.

A számláló biztosok, kik rendszerint tanítók, az újévi ünnepre való tekintettel január 2-án kezdik meg az összeírást.

Felhívom a lakosságot, hogy addig, míg valamely házban, illetve családban a számláló biztos meg nem jelent, a családfő, vagy helyettese az, aki családi adatokat bemondani tudja, otthon tartózkodjék.

Akik január 1 és 10-ike között uton vannak, de még e 10 nap alatt hazajönnek, az esetben, ha házuknál már megvolt a számlálás, a városházán a közigazgatási tanácsos hivatalos helyiségében tartoznak jelentkezni számlálólapjuk kitöltése végett. Tanyasiak a számlálóbiztosnál jelentkezzenek.

Azokat a cselédeket, kik idegen helyről január 1—10-ike közötti időben költöznek be, — ha új alkalmaztatásuk helyén már a számbavétel megtörtént, gazdáik kötelesek a városházán a fentebbi hivatali helyiségben jelentkezésre utasítani. Tanyasiaknak nem a városházán, de a számlálóbiztosnál kell jelentkezni.

Aki a számlálás alól magát kivonja, vagy hamis adatokat vall be, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Nyiregyháza, 1910. december hó. Májerszky Béla sk. kir. tanácsos, polgármester.

— **Gávai műkedvelők.** Szépen sikerült mulatságot rendezett e hó 26-án a gávai református énekhar. Előadták a „Sárga csikó”

című népsziművet, s azután tánc következett. Az egész előkelőség megjelent a mulatságon, hogy ezzel is bizonyosságot tegyen azon elismerésről, melylyel viseltetik a nemes missiót teljesítő énekhar iránt.

— **Nyomdászok mulatsága.** Mire soraink közönségünk kezébe kerülnek akkor a mi derék nyomdászaink kiknek még a kultura terjesztésében is több szerep jut, mint egynemely *kulturális* kör „éltető lelkének” — már vigadni fognak. Szilveszter-esti mulatságot tartanak a „Royal” éttermében, hova szívesen látnak mindenkit. Belépő-díj (vacsorával együtt) 2 korona. Vacsora nélkül maga a tánc 1 korona.

— **Avatás.** Az izraelita hitközség e héten avatta föl ujonnan szervezett iskoláját, hol a tanítványok a Thalmud és Thóra tanulására fognak időnként egybegyülni. A hitközség előjárói, vezetői mindannyian részt vettek az avatási ünnepélyen s ékes szavakkal adtak kifejezést azon reményüknek, hogy az iskola elfogja érni célját: a zsidóság vallásos nevelésének emelését.

— **Ismét veszett kutya.** Ugy látszik, nemcsak mi nyiregyháziak vagyunk olyan szerencsések, hogy még most — tél idején — is veszett kutyák szaladgálnak az utcán. Rakamazon Pásztor András 15 éves gyermeket szintén megmart egy veszett kutya, s kénytelenek voltak a fiút a „Pasteur” intézetbe szállítani.

— **A nóta vége.** Az annak idején oly nagy port fölvert doktorátus ügye végleges elintézését nyert. Friedmann Ernőt elítélték a doktori cím jogtalan használatáért s egyben eltiltották a további bitorlástól. — Az ítelet jogerős.

— **Az Apolló-színház** humoros Szilveszter estéit szombaton, vasárnap és hétfőn tartja meg páratlanul szép műsorral. Színre kerülnek a szezon legjobb kacagtató bohózatai: Pali katona lesz. A nagybögös! A gépember! stb. Egy nagy történelmi színes művészkép is bemutatásra kerül Semiramis címen, a legnagyobb művészek közreműködésével. Végül az Apolló gépe elvezet a gyönyörű Milanóba, mely város oly kellemes vonatkozással bír reánk nézve. Szombaton este ingyen tombola is lesz. Kisorsolattik egy családi mozgófénykép-gép Jövő héten színre kerül Jézus élete, a világ legszebb filmalkotása.

Nyilttér.

Vendégeimnek, ismerőseimnek és jó barátáimnak ez uton is boldog újévet kívánok.

Fried Salamon,
„Kiskorona” vendéglős.

A nyiregyházi kiállításon 100 korona díjjal kitüntetett sárga orpington tenyészettünkön kb. 20 drb. tiszta vérű és külső jellegű

kakas

eladó. Darabja 6 koronától 8-ig.

Nyiregyháza Közép-ntca 29. vagy *Sima pusztai-tanyán Henzsely Andrásné*nál.

A morgói temetőben

mintegy 100 darab szép
haszonra való akácfa
fog január hó 15-én délután
2 órakor árverés útján el-
:- adatni. :-

Az. ág. ev. egyház gondnoksága.

Házlebotás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árakban árusítatnak **Stern Sándor** uri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2. Szörme Muffok és Boákban nagy választék.

Kozmetikai Gyógyintézet!!!

Fennáll 1892. óta.

Főorvos: Dr. Jutassy József,

bőrgyógyász, egészség-tanár, az orvosi kozmetika legelső és legrégebbi szakorvosa.

Stkereink titka, hogy tudományos alapon működünk.

Szépségrontó bőrbajokat gyorsan és biztosan meggyógyítunk.

Elváltozott arcokat, eltorzult orrokat csinosra formázunk.

Szépítőszereink házilag készülnek és ártalmatlanok.

Szépítő készleteink mindazon szereket tartalmazzák, melyek az illető szépséghibák ellen valók; ezek:

Bőrápoló készlet

szerei a természettől szép, tiszta, normális arc és kéz bőrét konzerválják, üdítik; a kényes, száraz, hámlós, durva, érdes, libabőrös, sömörös bőrt **finomítják, puhítják, simítják**; a petyhüdt bőrt **felfrissítik** s megmentik a további fonnyadástól; a **ránccokat** eltüntetik. — Teljes készlet **10 K.** Próbakészlet **5 K.**

Bőrgyógyító készlet

a zsiros, fényes, kihevülő, könnyen piruló arcok ápolására (mattá tételére) szolgál; gyógyítja a **bőratkát** (mitesszer), a **pattanást** (vimmerli), a **bőrlikaacokat** (pórus), a **tulságos izzadást**, **vörös kezecskéket, vörös orrot, fagyási foltokat**. Teljes készlet **10 K.** Próbakészlet **5 K.**

Bőrkoftató készlet

szerei feltűnés nélkül használhatók; hófehérré teszik a fakó, sárga vagy barna arcot, a **szeplőt, májfoltot** gyökeresen elmulasztják. Teljes készlet **10 K.** Próbakészlet **5 K.**

Bőrhámlasztó készlet

elmulasztja a **tág bőrpórusokat** a benne ülő évtizedes mitesszerekkel együtt; eltünteti a **pattanások nyomait**, a **lencsefoltokat** és a kisebb **sebhelyeket** (himlőhely); leszedi a legmakacsabb **szeplőt** és **májfoltot**, a **lángvörös rózsapattanást** és a **kékes borvirágot** is. A **bőrhámlasztás** körülbelül egy heti szobafogással jár, mert nagyon drasztikus. Teljes készlet **10 K.** Próbakészlet **5 K.**

Hajgyógyító készlet

hajkorpa, hajhullás ellen s a hajnövést erősítésére. Teljes készlet **10 K.** Próbakészlet **5 K.**

Szőrvesztő készlet

a felesleges hajnövést (archajak) gyengítésére és palástolására. Teljes Próbakészlet **10 K.** készlet **5 K.**

Hajfesték.

A hajfestés nagy gondot ad, mert a hajfestékek közt kevés az ártalmatlan és megbízható. **Dr. Jutassy** főorvosunknak hosszú tapasztalatai alapján végre sikerült olyan hajfestéket előteremtene, mely ez idő szerint a legelőkeltebb: tudniillik csak a haját fogja, a fejbőrt nem, a fehérműt nem piszkítja, természetes színt ad, mely nem fakul és színeben nem játszik, rendkívül tartós, a kezelés igen egyszerű, idegen segítséget nem igényel és sem a hajnak, sem a fejbőrnek nem árt. Egy adag **Dr. Jutassy-féle hajfesték** ára használati utasítással **10 K.** és kapható a következő színárnyalatokban: **arany-szőke, sötétszőke, világosbarna, gesztenyebarna, fekete.**

A ki a megfelelő készletet nem tudja megválasztani, annak személyesen vagy levélben díjmentesen adunk felvilágosítást.

A **Dr. Jutassy-féle készletek** és hajfestékek kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában.

FÓRAKTÁR:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám
Sztéküldés utánvétellel. — Kerjük pontosan megjelölni, teljes vagy próbakészlet kívánatát-e, különben teljes készletet küldünk.

CSARNOK.

Orfeumi hangok.

A rohamosan fejlődő Szófiának egyik legnagyobb nevezetessége, különösen éjszakai világitásban szemlélve a várost a Nova-Americához címzett orfeum. Semmiben sem különbözik más orfeumoktól: jól és a célnak megfelelően berendezett mulatóhely; gondtalan és örömkereső emberek, melynek oltárán a pénzistenségnek áldoznak.

Szombat este lévén, egyéb tárgy hiján forduljunk be ezen újvilág kapuin.

Az előadás folyik. Elhervadt magyar divák, szöke német szépségek, temperamentumos olasz és francia leányok, halálraszánt jongleurok váltják fel egymást rövid időközökben, leadják számukat és zsebrevágják a több kevesebb tapsot, mit játékukkal, bájjakkal a közönség soraiból kiváltak.

Az egész ház emelkedett hangulatban van, amint egy orfeumhoz illik is.

Az estély fénypontjához érkezünk. A Zonelli trio száma következik, mely jobb ügyhöz méltóan reklamirozva van. Az *amore dolce* hangjai mellett felvonul apa, anya és gyermeke. A férfi 30 év körüli, nyulánk termetű olasz, rövidre nyírott bajszszal, fekete, simára fésült hajjal. Neje, legalább a brettlin az, telivér spanyol leány. Megjelenése emlékünke idézi Andalusia minden romantikáját. Élet repül be vele a szinpadra. Fesztes trikóba szorított teste a legelőkeltebb tormaikat juttatja érvényre. A méltó kiegészítésül az imponáló párnak ott találjuk végtelenül komoly arccal a 6—7 éves fiucsukát.

Számuk java a következőkben áll:

A férfi felmászik egy négyzetméternyi dobogón szabadon álló 3¹/₂—4 méter magas létrára oly módon, hogy a létrát lábaival folytonos mozgásban és egyensúlyban tartja. E műveletet megcsinálja a nyakába vett gyermekkel és midőn a létra legfelsőbb fokára ér, nyakáról fejére helyezi át a fiucsukát, ki így oly magasságban áll, hogy fejcskéjével a díszletet horzsolja. Így állnak másodpercekig a himbálódzó létrán.

A zene elhallgat, a közönség lélegzetfojtva nézi a nyaktörő mutatványt. Hideg borzongás fut át a szemlélő hátán. Apa és fiu szoborszerű hidegséggel merednek egy szemközti fix pontra. Egy érthetetlen kommandóra a fiu már ismét ott ül apja vállain; egy lábnyomásra hatalmas csattanással válik szét a létra két oldalra és az egyedül maradt középső oszlop tetején — speciális létraszerkezet — áll a jongleur, harcban állva pillanatokig a legegyszerűbb fizikai törvénnyel. Még mielőtt a rud eldőlné, megkapja a menyegzőhöz erősített lefüggő kötelet és lecsuszlik rajta. Tul vannak a veszélyen. Biztos padlót érezve lábai alatt tűzpirossá válik a jongleur arca és mosolyogva fogadjá a falrengető tapsot. A nézők megkönnyebülten lélekeznek fel, az élet visszatér a szívekbe.

A spanyol nő az egész nehéz jelenet alatt mosolyogva fixirozta az első sorban ülő urak egyikét.

Következik a második mutatvány, férj és feleség játéka. Jongleurunk egy könnyebb, karesubb létrát, melynek két alul összefutó oldalra kerek lapban végződik, állít a fejére. Egy pillanat s a nő férje vállain van; innen indul veszedelmes útjára, fel a létrára, mit csupán a térfi feje tart fenn és egyensúlyban. Mint a kigyó siklik egyik fokról a másikra. Az egyensúlyából kibillentett létra a férfi fejének megfelelő mozdulatára ismét merőlegesen áll és a nő kúszik tovább, mintha súly — és testnélküli lény volna. Feljut a legfelsőbb fokra, melyet lábaival átkulcsol.

Az előbbi borzongás fokozottabb erővel lép fel a nézőben.

Örültség ennyire forszirozni a testi ügyességet.

A jongleur minden porcikája munkába van véve, egyrészt a teher de különösen az egyensúly fenntartása végett. Arca vörös, nyakán ujni vastagságra dagadnak az erek; egész teste remeg a tulhajtástól, az izgatottságtól. És ő áll. Áll, mert inkább összeesne sem hogy a *játékot* A-tól Z-ig el ne végezné. Siri csend, mindenféle ijedt, aggódó tekintetek.

Az orfeumban csak egy, egyetlenegy lény van, ki nem fél, ki biztos a dolgában: a spanyol nő a létra tetején. Keresztbetett karokkal

mosolyogva áll a magasban szemét arra a bizonyos elsősorban ülő urra szegezve, ki mosolyát a nyomasztó érzés alatt nem képes viszonzni.

A Zonelli trio fényesen sikerült est emlékével hagyja el a szinpadot. Az újból és újból megismétlődő tapsviharnak csak a következő szám, valami beteg tiroli vadász fellépte vet véget.

Éjfélutáni egy órakor vége az előadásnak. Eddig a fény, az idealizmus, a szép volt uralkodós a „művészet és szellem hajlékában“, ezután a sivár prózaiság, az undorító jelen, a nyugati erkölcs veszi át birodalmát. Meg telnek a *chambre séparée-k*, a fereesó páholyok pénz- és élvágó leányokkal a férfivilág éjszakai grófjaival, fellép a bor, a pezsgő, a csók, a kéjvásár . . . sorompóba lép a nő.

Mig az est hőse, az olasz jongleur a többi artisták és kis fia társaságában költi el a jól megérdemelt vacsorát, a szép spanyol nő — hála a pincérek jóakarátának — az első sorban ült úr társaságát élvezti egy másodemeleti páholy háterében. Pezsgőt iszik, cigarettázik, jól mulat: erre szüksége van a többi artistanőkkel szemben; hódít, idegen férfit vesz le lábairól: erre szüksége van saját női énjének.

Talán nem megy túl a végső ponton, talán átlépi a Rubikont; teljesen mindegy. Hisz a férfiak diszkréték és gavallérok.

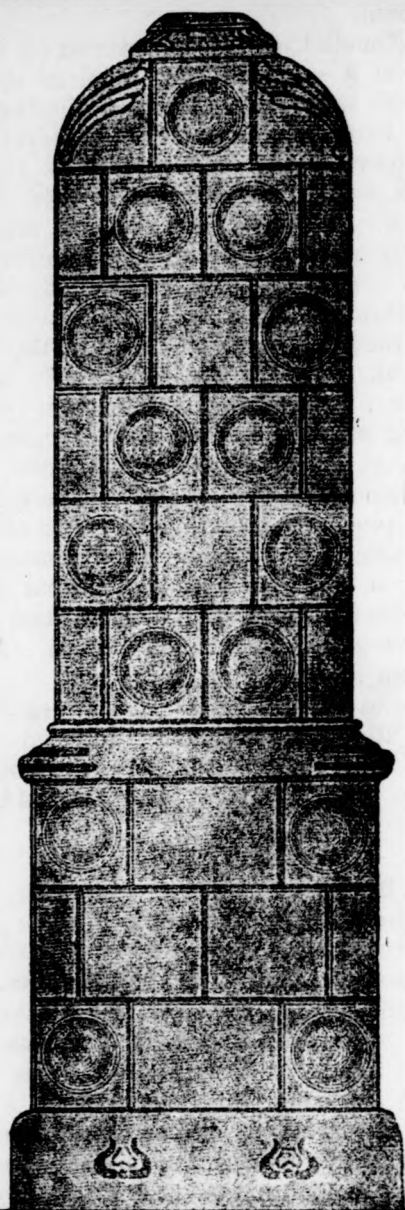
AUSPITZ MÁRTON.

IRODALOM.

A Modern Könyvtár új kötetei. A *Gömöri Jenő* szerkesztésében megjelenő *Modern Könyvtár*-nak egész kis könyvtára jelent meg a könyvpiacra, Tizenhárom új szám, tíz vaskos kötet, amelyek mindegyike kiváló becsű, irodalmi értékkel teli mű. Önálló nagy értékű, gazdag tartalmuk mellett e kötetek terjedelme is imponáló. Az ez év június havában megindult Könyvtárnak most már a karácsonyi kötetekkel 25 kötete jelent meg, melyek mindegyike nyeresége irodalmunknak. (Kiadja Politzer Zsigmond és Fia.) A 11—12-ik szám *Garvay Andor* nagyszerű drámája, a „*Becstelen*“. A 13-ik szám *Biró Lajosnak*, a Modern Könyvtár főmunkatársának, a szeniális írónak, drámai dialogus-formában írt tíz novelláját hozza „*Kis drámák*“ címmel. A 14-ik szám a Könyvtár egyik attrakciójának, a külföldi nagy költők Anthológiáinak („*Idegen költők*“) első füzetet. Rendkívül értékes szám, melyből következtetni lehet arra, hogy a szerkesztő mily szakavatottsággal fogja összeállítani ez Anthológiákat. A füzet gondos kiválasztásban *Giosué Carduccinak*, az olaszok nemrég elhalt nagy lírikusának legszebb költeményeit adja. Itt együtt van mindaz, a mi Carducci művei közül halhatatlan: a Sátánhoz írt világhírű Himnusz s a remek „*Barbár ódák*“-ból a csodaszép *Adda-idill*, a Margherita királynéhoz írt híres óda, a fenséges zordonsága Mario-hegyi vers, a magas szárnyalású „*Eszmény*“ s a „*Juvenilia*“, a „*Levia Gravia*“ kötetek egy-két szép dala. A fordítás *Zoltán Vilmosnak*, az ismert műfordítónak kiváló, gyönyörű munkája. A 15-ik kötet *Adolf Hildebrandnak*, a világhírű német szobrásznak nem kevésbé híres elméleti írását adja *A forma problémája a képzőművészetben* címmel *Wilde János* fordításában. Hogy az eredeti hatalmas művet teljesen hűen és csorbítottanul kapja a magyar közönség, azt a mű magyarra fordítójának, *Wilde Jánosnak* köszönhetjük, aki a nagy mű minden szépségét átültette kiváló fordításába. A könyvtár 16—17-ik kötete programszámba megy. Ez a szám *Naguapónak*, az országszerzte ismert kiváló mesemondónak és ifjúsági elbeszélőnek tíz legszebb ifjúsági elbeszélését hozza, a gyermekek karácsonyi asztalára. Csupa üdeség és frissesség ennek a kitünő mesemondónak minden elbeszélése, csupa természetesség és azért mégis mindenik csupa művészet. A 18-ik kötet a Könyvtár nagytehetségű nő-íróinak sorából legelsőnek *H. Szederkényi Annától*, az ismert és kiváló ironőtől hoz egy háromfelvonásos drámai életképet. A dráma tárgya a zárdá életből való. A Könyvtárnak tartalomában és terjedelemben egyik leggazdagabb kötete (19—20-ik) *Cholnoky Viktor* „*Beszélgések*“ című kötete. A nagy író harmadik műve ez. Három ciklusra oszlanak a tanulmányok, az első ciklus címe „*Beszélgések*“ a másodiké „*Alakok és tünetek*“, és a harmadiké „*Témák és hangulatok*“. — Budapesti képek. — Mindhárom ciklus az író remekbekerült írásait tartalmazza. Az ő fordítása a Könyvtár következő füzetet, *Maeterlinck* „*Szent Antal csodája*“ című nagyszerű kétfelvonásos szatirikus legendája. (21-ik füzet) (A Magyar Színház műsorából.) (Folyt. köv.)

Felelősszerkesztő és laptulajdonos

Hlatky Schlichter Gyula.

Lórencz Miklós

első szabolcsmegyei cserépkályha
gyára NYIREGYHÁZA,
Kótaji-utca 52 szám.

Ajánlja a legizlésesebb és legmodernebb
kályháit **50% olcsóbban**
mint bármelyik kályhagyár árjegyzékében.

TESSÉK érdeklődni!

TESSÉK megtekinteni!

TESSÉK előrelátónak lenni!

TESSÉK óriási raktárból választani.

20-52-1

Legszebb ujévi ajándék tárgyak
kaphatók:

Papp Géza

fűszer- és csemege

üzletében Nyiregyháza,

Városház-utca 2. szám.

541-15-10

Hirdetések

tölvétetnek e lap
kiadóhivatalába.
Széchenyi-ut 27.

vagy

Kiss T. Emma
tőzsdéjében.

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatos
olcsó.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz.
Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden
modern lakás nélkülözhetetlen berendezési
tárgya.

Uj építkezéseknél a falazással egy
időben beépíthető. Régi házakban a szak-
szerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban
eszközöltetik.

530-20-10

Az amerikai élelmesség legéleltre valóbb alkotása!

SÍRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak mel-
lett kaphatók!

Führer Zsigmond Fiainál

7-52-1 Nyiregyháza,
Vármegyeház-utca 5-dik szám.

Hirdetés.

Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:
Mosó szappan, Bóni szinszappan,
Szegedi háziszappan, Debreczeni
szappan. Kis üstön főzött 5 éves
legjobb minőségű borpárlat. Kétszer
finomított repceolaj étkezési célokra,
égetésre és kenésre. Napraforgó olaj,
Napraforgó táblaolaj, Repcepogácsa
darabokban és megőrölve, Napraforgó-
pogácsa darabokban és megőrölve.
Finomított szesz, Rum szesz. Denat-
urált szesz, Anizsos szesz, finom
buza és rozsliszt. 10-52-1

Fix fizetés

és magas jutalék
mellett alkalma-
zunk vidéki ügy-
nőköket, sorsjegyek
részletfizetésre való eladásához. Havonként
elérhető jövedelem **300-600 K.**
Hecht Bankház Részvénytár-
saság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

Minden jó gazdasszony próbálja meg a

HOFFMANN-féle pörkölt kávé!

Igazán szépet, célszerűet Karácsonyi
ajándékkul a legolcsóbban
Lötkovits Arthur és Társa
debreczeni óras- és ékszerésznél vásáro-
hatunk. Remekebbnél remekebb dolgok
láthatók e 30 év óta óriássá fejlődött
üzlet Karácsonyi kiállításán. Érdeklődők-
nek díjtalanul küld nagy képes ár-
jegyzékéből.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUMMENTES
természetes ásványviz

ÜDIT GYÓGYIT. ÜDIT GYÓGYIT
Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült
hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmái-
nál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSLAG AJÁNLVÁ.

Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésben
Nyiregyháza.
Telefon szám 121. 16-52-1

**Ujévi
ajándéknak
alkalmas tárgyak
félárban
árusittatnak
KLEIN HERMAN
uri-, nődivat és kézimunka üzletében
Nyiregyháza.
Hohe cukrázda mellett.**

Aki gyomorfájós, bélbeteg. étvágytalan, lesóvá-nyodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-től Stöckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyan-azon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával á 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schaumann gyógyszerész Stockerau-ban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és Dr. Egger J. gyógyszerértára Budapesten.

Eladó szőlővesszők.
Gyökeres Európai homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehés, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgondi, Kövidanka, Oportó, S lankamenka, Furmint és még mintegy száz csemegefajból ezrenként 12—15 forint.
A vesszők erősek és duggyökerűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek.
Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.
Cím: Szücs Sándor Fia szőlőtelepe Biharódszeg.

GYŐZÖTT A SELYPI PORTLAND, KEVERT, VULKÁN-ROMÁNCZEMENT.

FŐ-ELÁRUSÍTÓ: KLÁR ANDOR CÉG DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 77. TELEFON: 445 sz.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb Réthy-féle **cukorkánál.**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Ára 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el. 572-10-7.

Dr. Just Wolfram-lámpa

a leggazdaságosabb és legtökéletesebb fémfonalas izzólámpa.

70% árammegtakarítás

∴ a közönséges szénfonalu izzólámpákkal szemben. ∴

Szép, kellemes, fehér fény, átlagos égés tartam kb. 1000 óra fény — csökkenés nélkül. — Csakis a Dr. Just Wolfram felíratot viselő lámpák valódiak.

Függő és álló lámpák **30% -al olcsóbbak mint bárhol.**

70% árammegtakarítás.

Kapható: **Wassermann Sámuel üveg- és porcellán üzletében.**

Telefon: 121 sz.

Nyiregyházán, Zöldség-tér 2 sz.

Telefon: 121 sz.

EREDETI SINGER
családi varrógépek
aleghasznosabb karácsonyajándékok.
∴ Üzleteink az „S” címről felismerhetők. ∴
Singer Co. varrógép részv.-társ.
Nyiregyháza, Pazonyi-utca 7.

Brünn-Königsfeldi Gépgyár Motorosztálya

a Monarchia legelőkelőbb gyára! Egyedárusító: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-út 14.

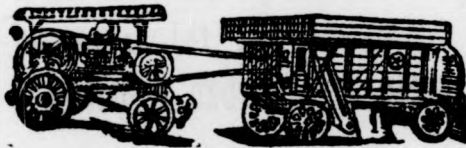
JÉG GYÁR és Hűtőtelepek

városok, tejgazdaságok, hentesek, cukrászok, szállodák, kórházak, serfőzők stb. részére.

Benzin Nyersolaj Szivógáz Locomobil **Motor**

1-600 lóerőig.

Teljes cséplőgarnitúrák és malomberendezések.

Alacsony és magas nyomású **SZIVATTYUK**

gőz-, transmissió-, villany vagy motorüzemre bármely vizellátási és ipari célra. Fűrész- és famunkáló gépek, fűrésztelepek, asztalos-műhelyek teljes berendezése.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. Költségvetés árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stílusú palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák.

Ebédlő diványok.

Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa-, vas- és rézbútor nagy raktára.

Magyarázat!

Hogy mennyire köztudomású a közönségnek az a tény, hogy **kolerajárvány** veszélyének esetén a tisztaság mellett ::

legjobb óvszer az

Esterházy-Cognac

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az :: **Esterházy cognacgyár** két Egrot-féle főzőkészüléke ::

1,752.000 liter bor

termelőképeséget foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzen a **KOLERA ELLEN.** ::

Ez a magyarázata a rendkívül nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda: BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Megérkeztek

a Szörme boák és muffok valamint nagy választékban

az őszi és téli újdonságok, férfi és női divatickekben.

KLEIN HERMAN,

férfi-, nődivat és kézimunka üzletébe.

Tokaji-utca (Hohe cukrászda mellett.)

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoráruháza

Alapítva 1903. Pazonyi-útca 10 szám.

Állandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színű háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményű angol bőr-moket és női szalon-garnitúrákat, vas, félrez és egész réz hálósobákat, lószőr- és afrik madraczokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelű matt-bútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

370-13--22

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlított fa- és vasbútorokat gyári árban árusítok.

Sirkövek

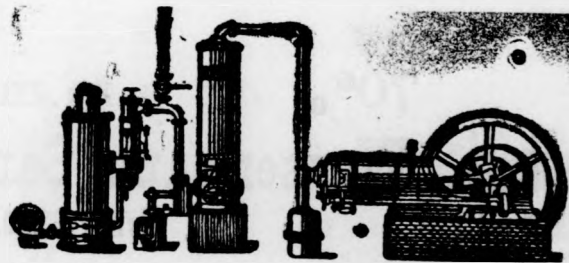
10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Szabó és Társa.

Most: Budapest, V., Báthori-utca 22. Azelőtt: Gyár-utca.

Ajánlják ugy faszén, koks, antracit és barnaszén tüzelésre alkalmas szivó-gáz selepeit.

Üzemeltetés költsége körülbelül 1 1/2—2 fillér. Legmesszebbmenő jótállás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

LICHTMANN VILMOS

cég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzek beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzőbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.